

Lapsivaikutusten arviointi

Khall 06.11.2023 § 223
130/00.01.03/2023

Valmistelija:
kunnanjohtaja Mervi Pääkkö
puh. 044 781 1250
mervi.paakko@parikkala.fi

Kunnan tehtävänä on kuntalain 1.2 §:n mukaan edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa. Lapsivaikutusten arvioinnin käyttöönotto on osa kunnanvaltuuston hyväksymää kuntastrategian Palveluista hyvinvointia -painopisteen tavoitteiden toimeenpanoa.

Lapsivaikutusten arviointi on päätösten ja toimenpiteiden yhteydessä tehtävää lapsiin kohdistuvien vaikutusten ennakointia ja seurantaa. Se on osa ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointia ja kunnassa osa kuntalaisvaikutusten arviointia. Lapsivaikutusten arvioinnissa selvitetään päätöksen tai toiminnan vaikutuksia lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointiin ja oikeuksien toteutumiseen. Lasten ja nuorten osallisuus ja kuuleminen ovat keskeinen osa lapsivaikutusten arviointia. Lapsivaikutusten arviointi voidaan nähdä välineenä lasten etujen selvittämiseen tehtäessä lapsia koskevia päätöksiä. Lapsivaikutusten arviointia voi käyttää esimerkiksi kuntien palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen sekä lapsiväestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Kunnissa on tärkeää arvioida lapsivaikutuksia laajasti erilaisissa toiminnoissa, jotka liittyvät esimerkiksi opetukseen, vapaa-aikaan tai liikenteeseen.

Lapsivaikutusten arviointi perustuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen, erityisesti lapsen edun ensisijaisuuteen sekä lapsen oikeuteen osallistua ja vaikuttaa. Lapsivaikutusten arvioinnissa on kyse erilaisten päätösten ja toimenpiteiden yhteydessä tehtävää lapsiin kohdistuvien vaikutusten ennakointia ja seurantaa.

Lapsivaikutusten arvioinnin tekemisessä tietoa on mahdollista kerätä sekä aikuis- että lapsinäkökulmasta ja eri lähteistä. Tavoitteena on saada kattava, moninäkökulmainen tietopaketti lapsivaikutusten arvioinnin tueksi.

- Ennakoarviointi; valmisteilla olevan päätöksen vaikutusten arviointi ennen päätöksen tekemistä. Tämä on tehtävä riittävän varhaisessa vaiheessa.
- Seuranta-arviointi; selvitetään, minkälaisia vaikutuksia tehdyllä päätöksellä tai toiminnalla on ollut.
- Prosessiarviointi; vaikutuksia arvioidaan päätöksen toimeenpanon yhteydessä. Sopii laaja-alaisiin päätöksiin, joissa toimeenpano vie kauan ja joita on mahdollista korjata toimeenpanon aikana.

Esittelijä: Kunnanjohtaja Pääkkö Mervi

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää velvoittaa sivistyslautakunnan valmistelemaan lapsivaikutusten arvioinnin prosessin ja käyttöönoton siten, että kunnanvaltuusto hyväksyy arvioinnin käyttöönoton 31.3.2024 mennessä.

Päätös

Hyväksyttiin.